

# TORONTÁL

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**  
 Egész évre . . . . . 40.— K  
 Félévre . . . . . 20.— „  
 Negyedévre . . . . . 10.— „  
 Egy óra . . . . . 3'40 „  
 Egyes szám ára 12 fillér.

**POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP**

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:**  
 Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-  
 ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 241. szám.

Hétfő, október 22.

## A háboru hirei.

### Buvárhajók sikere.

Berlin, október 22. Wolff-jelentés.  
 Buvárhajóink a Földközi tengeren 12 gőzöst és három uszályhajót süllyesztettek el, összesen 46.000 tonna tartalommal.

Berlin, október 22. Wolff-jelentés.

Buvárhajóink egyike, amelynek parancsnoka Jers sorhajóhadnagy, Anglia nyugati partvidékén elsüllyesztett hat gőzöst, két halászhajót és egy vitorlást, összesen 38.000 bruttó-tonnatartalommal.

Az elsüllyesztett hajók között van a Saturnia angol segédcirkáló és négy felfegyverzett nagy angol gőzös.

### Az oroszok kiűritették Dagő szigetét.

Stockholm, okt. 22.  
 Helsingforsból érkezett jelentések szerint Dagő szigetét az oroszok kiűritették és megkezdték Hespel kiűritését is . . .

Az Aland szigeteken nyugalom van.

### Dagő elfoglalása.

Berlin, október 22. Wolff-jelentés.  
 Flandriában élénk tűzharc. Soissonsól északkeletre erős tüztevékenység.

**Dagő szigete birtokunkban van.**  
 Macedoniában, az Ochrida-tótól és Monasztirtól északnyugatra ráknézve sikeres harcok.

### Elsüllyesztett amerikai szállító-gőzös.

Washington, október 22. Reutter jelentés:

Az Antilles nevű 6878 tonnás amerikai szállító-gőzöst európai haditerületen megtorpedózták és elsüllyesztették. A hajó személyzetéből 15 ember a vízbe fulladt. A buvárhajó láthatatlan maradt.

### Pusztulnak az angol hajók.

London, október 22. Az admirális közli:

A Mary Rose és a Strongboon angol torpedóvadászokat két gyorsan haladó, súlyos fegyverzetű német hajóval folytatott csatában az Északi tengeren elsüllyesztették.

## A németek előnyomulása Pétervár ellen.

Pétervár, okt. 22.

A tengerészeti vezérkar jelenti, hogy Pétervár és a Finn-öböl még nem forog veszedelemben, most lehetetlen, hogy a németek a közelgő télre való tekintettel gyors előhaladást érhessenek el.

**Ezzel szemben Nemir admirális szerint a németek hadműveletei a legkomolyabban fenyegetik Pétervárt és a finn partvidéket, mert csapatokat tehetnek partra elfoglalhatják Revalt s aztán Norva felé nyomulhatnak, mely három napi gyalogjárás Pétervártól.**

## Repülő-támadás Anglia ellen.

Berlin, okt. 22. Az admirális jelenti:

Husadikára virradóra egyik léghajórajunk Anglia ellen támadást intézett. Kereken 23.000 kg bombát dobtak le London, Manchester, Birmingham, Nottingham, Derby, Lovestoff, Hull, Grimsby, Norwich és Moppleton parttelepeire. Mindenütt jó robbantási és gyújtóhatást figyeltünk meg.

Preuss von Huttlar Brandenfels sorhajóhadnagy léghajóparancsnok bevált legénységével a tizennegyedik támadást vezette Anglia ellen, ezek közül négyet London ellen.

A fényes sikerű vállalkozásból visszatérőben négy léghajónk kipróbált parancsnokaik vezetése alatt a szakatlanul nagy oldalozó szél és sűrű köd miatt, amely a tájékozódást lehetetlenné tette, francia harcterület fölé jutott, ahol mint francia jelentésekből kitűnik, lelőtték vagy leszállásra kényszerítették őket. Az egyes léghajók és legénységeik sorsáról eddig közelebbi nem ismeretes.

## A német flotta a finn vizek előtt.

Szentpétervár, okt. 22.

A monsundi orosz flottabázist, Sund-szigetét kiűritették. Az orosz flotta helyzete igen nehéz. **Az ellenség torpedónaszádai a Finn-öböl bejáratai előtt állanak s a németek tengeralattjárói a veszedelmes helyzetet még fokozzák.**

## Német repülők Helsingfors felett.

Stockholm, október 22.

Helsingfors felett három Zeppelin jelent meg, azonban nem támadtak. Az oroszok részén nagy a kétségbeesés.

**Aland-szigetének fővárosa Moriaham lángokban áll.**

## Vilmos császár hazatérése.

Budapest, okt. 22.

Vilmos német császár Konstantinápolyból visszajövet szombaton este Budapesten át utazott Berlinbe. Budapesten a császár negyedórát tartózkodott.

## A német külügyi államtitkár Budapesten.

Berlin, okt. 22.

Kühlmann külügyi államtitkár, aki a német császárt Szófiába és Konstantinápolyba elkísérte, Budapesten és Bécsben megáll rövidebb tartózkodásra, hogy a magyar és osztrák államférfiakkal eszmecsere folytathasson.

Budapest, október 22.

Kühlmann német külügyi államtitkár szombaton este Vilmos császár kíséretében Konstantinápolyból Budapestre érkezett. A császár tovább utazott Berlinbe, míg a külügyi államtitkár Budapesten maradt. Kühlmann vasárnap délelőtt elsősorban régi barátját Sztérynyi Józsefet kereste fel, majd Wekerlét látogatta meg, mivel beható tárgyalásokat folytatott. Délután a külügyi államtitkár autókirándulást tett, este pedig résztvett a Nemzeti kaszinóban a tiszteletére Sztérynyi által adott banketten. Ezt megelőzőleg Kühlmann és Wekerle az összes aktuális külpolitikai kérdéseket beszéltek meg.

Az estében Kühlmann teljesen bizakodó hangon beszélt a háboru szerencsés befejezéséről s egyúttal kijelentette azt is, hogy most már nincsen semmiféle valószínűsége annak, hogy a központi hatalmak részéről újabb békenyilatkozatok történjenek.

Kühlmann gróf Károlyi Mihállyal is hosszabb beszélgetést folytatott s a bankettől egyenesen a pályaudvarra hajtatott és még az éjjel tovább utazott.

## Megnyílt az orosz előzetes parlament.

Szentpétervár, okt. 22.

Az előzetes orosz parlamentet tegnap Kerenszki elnöklésével megnyitották.

Bereszkovszkaja asszony felszólítására a parlament elnökévé 228 szótöbbséggel Axentievet választották meg.

Kimondták, hogy a дума házszabályaihoz alkalmazkodnak, amíg saját házszabályaik elkészülnek. Ezután megválasztották a tisztikart.

# A bogárosi gazdaünnep.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, okt. 23.

Dr. Steuer György Torontálvármegye főispánja a beiktatása alkalmával mondott programbeszédében kijelentette, hogy a közvetlenség céljából a vármegye egyes községeit meglátogatni óhajtja. Az első látogatás Bogáros községnek szolt. A látogatás előkészítésére a délvidéki földmivelők gazdasági egyesületét kérte fel, mely egyesület a torontálvármegyei gazdasági egyesület támogatása mellett készítette elő a bogárosi gazdaünnepet.

Vármegyénk főispánja okt. hó 20-án d. u. utazott el Nagybecskerekre Zombolyára Horváth Kálmán főispáni titkár kíséretében. Vele együtt utaztak Nagybecskerekre Marton Andor gazd. egyleti főtitkár, dr. Várady Imre és dr. Awender Miklós ezredorvos.

Zombolyán a vonat megérkezésekor küldöttség várta a főispánt, aki Koch János zombolyai tak. pénztári igazgató és földbirtokosnál szállt meg, ki a főispán ur tiszteletére vacsorát adott.

Zombolyáról 21-én reggel 6 órakor történt az elindulás a zombolyai, garabosi és bogárosi gazdák fogatain. A menet mintegy 30 kocsiából állott s impozáns látványt nyújtott, mert a gazdák szebbnél szebb lovaikkal vonultak az érkező vendégeik elé. A fogatok közül kivált Neurohr Miklós garabosi földbirtokos pompás négyes fogata.

A zombolyai indulásnál a főispán kíséretében voltak: Blaskovits Ferenc apátkanonok, Koch János tak. pénztári igazgató, földbirtokos, dr. Bodócsy Antal, dr. Póth János, Marton Andor, Kaufman István, Szauer Mátyás, Striegl József a délvid. földm. gazd. egyesület elnökhelyettese, dr. Muth Gáspár, dr. Awender Miklós ezredorvos, dr. Reinhardt Péter ezredorvos, dr. Schira Endre, dr. Schiff főgimn. tanár (Lugos), dr. Horváth Kálmán, dr. Várady Imre, Juth Károly tószegi jegyző és a zombolyai, garabosi, bogárosi és nagytószegi gazdák közül számosan.

Midőn a menet a garabosi község határához ért, Gottschull Miklós garabosi bíró üdvözölte meleg szavakkal a főispánt. Ezután a menet Garabos községbe ment. Itt a község háza előtt Vihelyi Géza községi jegyző lelkes és szép beszédet intézett a főispánhoz, ki válaszában megköszönte a meleg fogadtatást s a megjelenteket kérte, hogy őt működésében támogassák.

Garaboson a menethez csatlakoztak a csatádi és a kiskomlósi gazdák. A menet azután megindult Bogáros felé. Ennek határában lovas bandérium várta az érkező főispánt, s Friedrich Péter bogárosi jegyző intézett üdvözlő szavakat a főispánhoz, ki a szép fogadtatásért köszönetet mondott.

## Megérkezés Bogárosra.

Bogároson a község háza előtt nagyszámú közönség várákozott az érkező főispánra. Itt gyülekeztek össze a lovrini, nagyörszi, kisörszi és a bogárosi s a többi környékbeli gazdakörök és a délvidéki földmivelők gazdasági egyleteinek kiküldöttjei. Itt várta a főispánt dr. Sal Ferenc perjamosi főszolgabíró is. A község zászlókkal volt díszítve, a község háza közelében diadalkapu állott, a község háza előtt pedig hatalmas emelvény volt készítve a gazdagülés vezéremberei és előadói számára.

Dr. Steuer György reggel 8 óra tájban érkezett meg Bogáros község háza elé. Itt Schneider Miklós a bogárosi gazdakör és Bauernverein nevében üdvözlő beszédet intézett a főispánhoz. Reggel 8 órakor ünnepi mise volt, melyet Blaskovits Ferenc apátkanonok celebrált.

Mise után az egész közönség a temetőbe ment, hol dr. Steuer György szép koszorút helyezett Ströbl Péternek, a Bauernverein megteremtőjének a sírjára. A koszoru nemzeti

színű szalagján ez a felírás volt olvasható: „Ströbl Péternek — dr. Steuer György.”

Ezután a főispán emlékbeszédje következett, melyben lelkes szavakkal áldozott Ströbl Péter emlékének. A beszéd elhangzása után előállott egy csinos leány: Thierjung Mária Ströbl Péter unokája, s a család nevében hálatelt szavakkal mondott köszönetet a főispánnak, hogy nagyatya sírja felett ily szép ünnepély rendezésének volt a kezdeményezője.

## A gazdagülés.

A megkoszorúzás után a gazdagülés következett. A megnyitó beszédet a gyűlésen Blaskovits Ferenc apátkanonok, a Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesületének helyettes elnöke mondotta. A megnyitó beszéd után a torontálmegyei gazdasági egyesület megbízásából Szauer Mátyás garabosi tanító tartott előadást „Az iskola és a mezőgazdaság” címen. A nagy áttekintésű és sok megvalósításra váró eszmét tartalmazó előadást a nagyszámú közönség nagy figyelemmel hallgatta, s tetszésének lelkes tapsokban adott kifejezést.

Utána dr. Reinhardt Péter ezredorvos, vármegyei tb. főorvos tartott nagytetszésű előadást a gyermekvédelemről. Az előadások befejezte után azokhoz hozzászólt dr. Muth Gáspár temesvári ügyvéd, ki a hadsereg demokratizálásával kapcsolatban a föld demokratizálásának megoldását is megvalósítva szeretné látni.

Dr. Muth Gáspár beszéde után dr. Bodócsy Antal szólott a közönséghez s felkérte a főispánt, hogy a gazdagülés üdvözlését tolmácsolja Mezőssy Béla földmivelésügyi miniszternél s mert a valutánk megjavítását dr. Werkerle Sándor miniszterelnök programjába vette, tolmácsolja üdvözlését a gazdagülésnek a miniszterelnöknel s végül Apponyi Albert közoktatásügyi miniszternél is.

A gazdagülést dr. Steuer György főispán felszólalása fejezte be, ki lelkes szavakkal kérte az összes tényezőket, hogy a magyar haza felvirágztatása érdekében egymással karöltve működjenek.

A gazdagülés után a községi képviselőtestület diszközgyűlése következett, d. u. fél 1 órakor pedig

## Ünnepi hadilakoma.

Ezen az első felköszöntőt Blaskovits Ferenc mondta a királyra. Dr. Muth Gáspár tartalmas szép beszédben a főispánt élte.

Dr. Steuer György felköszöntő beszédében, miután megköszönte az ünnepeltetést, melyben egész nap folyamán része volt, kérte a megjelenteket, hogy akár községi gazdakörök, akár a Bauernverein tagjai együttesen és karöltve működjenek a vármegye mezőgazdaságának fejlesztése érdekében s viszont a maga részéről sem tesz különbséget a gazdakör és a Bauernverein között, hanem mind a kettőt szíve egész melegevel támogatni kívánja. És egyáltalában az a legfőbb célja, hogy azt a harmóniát, melyet a gazdasági egyesület évek során át tartó közhasznú működése alatt megteremtett a nagy-, közép-, kis- és törpebirtokok között, a maga részéről is élessze és fenntartsa, mert meg van róla győződve, hogy haladás és fejlődés csak akkor lehetséges, ha ezen gazdaosztályok harmonikus és céltudatosan egymással karöltve működnek. A főispán beszédét lelkes éljenzés és taps követte.

Ezután Schneider Ferenc Bogárosról származó mérnök mondott a magyar hazafiságtól izzó nagyhatású beszédet, melyben részleteket mondott el a magyar nemzetre szomorú emlékü 50-es évekből, midőn az osztrák kormány Torontálból szerb vojvodát akart alakítani. Kivüle még felköszöntőket mondtak: Abendschein Péter, Szlodek József, Manenczer Péter ujbesenyői plébános, dr. Petóné (a nő

jogok kiterjesztéséről) dr. Striegl József, dr. Várady Imre, Csemez András és még számosan.

A hadi lakoma után az iskola és óvoda megtekintése következett, s az egészségügyi gyermekvizsgálat, melyet dr. Awender Miklós ezredorvos végeztet.

Az esti órákban hagyta el a főispán Bogáros községe, a közönség lelkes éljenzése kíséretében. M. A.

## Hivatalos jelentések

### Vezérkarunk jelentése.

Budapest, október 21.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

#### Keleti harcér:

A helyzet változatlan.

#### Olasz harcér:

A Fleins-völgyben járőreink egy sikeres vállalkozással egy tisztet és negyven főnyi légénységet fogtak el.

#### Délkeleti harcér:

Az Ochrida-tótól nyugatra osztrák-magyar, német és bolgár csapatok vitéz védekezésén meghiusultak erős francia támadások.

A vezérkar főnöke.

### Német hivatalos jelentés.

Berlin, október 21.

A nagy főhadiszállás jelenti:

#### Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadesoportja: Osz-tendét a tenger felől lötték. A városban a házakban kárt okoztak. A flandriai szárazföldi arcvonalon erős párs levegő következtében a harci tevékenység estig korlátozott maradt. A sötétség beállta előtt a tengerparton iixmuidennél és a harcér néhány szakaszán erősödött a tűz. Többször előretörő ellenséges felderítő osztagokat nagy veszteségükkel visszavertünk.

A német trónörökös hadesoportja: Ködös és ennek folytán kissé nyugodtabb reggel. A látási viszonyok javultak. A tüzérségi csata Akszilontól Braig a legnagyobb hevessegre emelkedett, sokszor pergőtűzzé fokozódva és csökkenés nélkül tartott az éj folyamán is. Nagyobb támadások ez ideig nem voltak. A többi hadseregnél a harci tevékenység nagyobbára csekély maradt.

Kilenc ellenséges repülő elöltünk.

#### Keleti harcér:

Dagó szigetén csapataink elérték a keleti partot. Portyázó osztagok átjárták a sziget belsejét. A szárazföld közelében fekvő Szildau szigetet megszállottuk. Orosz tengeri haderők a Szlava roncának és négy zátonyra jutott gőzösének hátrahagyásával a Moonszundot észak felé elhagyták.

Az orosz-román szárazföldi arcvonalon nem volt jelentős esemény.

#### Macedon arcvonal:

A Spumbi-völgy és az Ochrida-tó közötti hegyháton tegnap erős tüzelőkészítés után nagy francia haderők támadásba kezdtek. Német, osztrák-magyar és bolgár csapatok az ellenség rohamát tüzeléssel és ellentámadásokkal meghiusították. Az Ochrida-tótól keletre, valamint a Prespa-tótól Csernág és a Vardar mindkét partján a tüzérség harci tevékenysége észrevehetően növekedett.

Ludendorff.

## TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 1 órától este 10-ig. Könyvtárba vasárnap szombat, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esztendőszéki épületben. Nyitva naponként reggel 9-től d. u. 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant-nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fióka minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadja el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-3 óráig. A beírások szintén ott eszközölhetők.

**MODERN MOZI**

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Kedden, okt. 23-án Szerdán, okt. 24-én.

Henry Bernstein világhírű regénye filmen!

**MADAME ZOU-ZOU.**

Dráma 5 felvonásban.

**Gyönyörű kíséső műsor.**

Előadások: 5 és fél 9 órakor.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

**Helyárak.** Mérsékelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f., II. hely 60 f., III. hely 40 f.  
Rendés: páholyülés 120 K., I. hely 100 K., II. hely 80 f., III. hely 50 f.

**HIREK**

**Nagybecskerek új plébánosa.** A csanádi püspöki irodához érkezett jelentés szerint a földművelésügyi miniszter, mint a nagybecskerei róm. kath. plébánia-templom kegyura, a nagybecskerei plébániát *Lobmayer* Nándor verscezi hittárnak adományozta.

Az új plébános Temesvárott született, a teológiát a temesvári szemináriumban végezte. Előbb a püspöki aulában működött, majd segédlelkész volt Apátfalván, Zsombolyán és Nagybecskereken és tíz év óta mint verscezi hittanár működik. Az új, érdemes plébános *Magyary* Pál apáttanonok, szemináriumi rektor helyét foglalja el.

**Hósi halál.** Egyik mult heti számunkban hirt adtunk már *Lucie* Miklós es. és kir. tengerész hadapród hósi haláláról, amely az október hó 2. és 3-ika közötti éjjelen egy repülővállalkozás alkalmával érte. A hazája védelmében fiatalon elesett hős repülőiszt haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki.

*Dr. Perisics* Zoltánné szül. sámi *Jakobcsics* Mariska a maga és gyermekei *Lucie* Alice férjezett herczegfalvi *Herczeg* Imréné és *Lucie* Iván, valamint az összes rokonok nevében megtört szívvel jelentik, hogy felejtethlen édes jó fia, illetve testvérük és rokonuk *Lucie* Miklós es. és kir. tengerész-hadapród, két nagy ezüst és a kis ezüst vitézségi érem, valamint a Károly kereszt tulajdonosa folyó évi okt. hó 2-3 közötti éjjel 20 éves korában, ellenséges repülőekkel vívott légi harcban hósi halált halt. A megboldogult lelki üdvéért a szentmise-áldozat f. hó 25-én, csütörtök reggel 10 órakor fog a helybeli plébánia-templomban az Egek Urának bemutatni. Áldott legyen hős lelkének emléke!

**Katonai kitüntetés.** A király *Zsifkovics* Iván főhadnagynak a m. kir. 42. sz. hovéd tarack-ezrednél az ellenség előtti vitéz magatartásáért hadiékítményes a 3-ad osztályu katonai érdemkeresztet adományozta a kardokkal.

**Házasság.** Vettük a következő esküvői értesítést:  
Emőkei *Emich* Gusztáv és neje *Harisch* Náda örömmel tudatják leányuknak *Hedy*-nek ifjabb néveri *Fóris* József dr. miniszteri segéd-fogalmazóval, idősb néveri *Fóris* József és neje erzsébethvári *Csiki* Karola fiával 1917. évi október hó 28-án déli 12 órakor Budapesten a Szent-István bazilikában történendő házassági egybekelését.

Idősb néveri *Fóris* József és neje erzsébethvári *Csiki* Karola örömmel tudatják fiuknak *Józsefnek*, emőkei *Emich* Hedy-vel, emőkei *Emich* Gusztáv és neje *Harisch* Náda leányá- 1917. évi október hó 28-án déli 12 órakor

Budapesten a Szent-István bazilikában történendő házassági egybekelését. Budapesten, 1917. október havában.

**A róm. kath. hitközség köréből.** A nagybecskerei róm. kath. hitközség képviselőtestülete tegnap délelőtt *Franz* J. L. keresk. tanácsos elnöklése mellett ülést tartott a melyben a hitközség összes alkalmazottainak, az állami tisztviselőkhöz mért rendkívüli háborus segélyt szavazott meg.

**A fémkészletek sürgős beszolgáltatása.** A háboru győzelmes befejezéséhez a muni- ciógyártásnak végsőkig való felfokozására van szükség. Ezt a nagy célt szolgálja a m. kir. honvédelmi miniszternek 13421/eln. 20-b. 1917. sz. rendelete, amellyel igénybevette a vörösrézből, sárgarézből, bronzból, vörösfém- ből, alpakából, pakfongból, valamint a nikkeltől és alumíniumból készült fém tárgyakat. Mindenki, aki ilyen fém tárgyakkal rendelkezik, kell hogy mielőbb felajánlja a hadseregnek municiógyár- tás céljaira az igénybevett fémkészleteket. Aki önként ajánlja fel fém tárgyait, magasabb árakat kap, míg az olyan késedelmező, aki bevárja a kényszerbeszolgáltatást, kisebb térítési összeghez jut és ahhoz is csak a beszo- gáltatás után jó idő múlva. Már azért is min- denki a saját jól felfogott érdekében cselek- szik akkor, amidőn a hivatalos hadifémbevéltő- helyeknél önként és késedelem nélkül beszo- gáltatja az összes arra kötelezett fém tárgyait, amelyekért a hivatalos hadifémbevéltőhelyek a legmagasabb megállapított átvételi árat tartoz- nak fizetni rögtön és készpénzben. Be kell szo- gáltatni az alábbi fém tárgyakat:

vörösrézből és vörösrézütözetekből készült esen- gőket, csöveket, rudakat, diszitöterveket, fűtő- testburkolatokat, 25 cm. átmérőnél kisebb harangokat, kalap-, ruha-, bot- és ernyőtartó- kat, védő-, szőnyeg- és függönyrudakat, lőszer- számcasattokat és vereteket, stb., azután egy- szerű íróasztalkészleteket, diszműarukat, függő- cégéreket és cégtáblákat, név-, reklám- és tájékoztatótáblákat, rácsokat, virágcsereptar- tókat;

tiszta nikkelt és nikkellemezzel bevont (leme- zelt) acéllemezből készült csészéket, fazekakat, főzőedényeket kádakat, sütőket, tálakat, üstö- ket evőeszközöket, gyertya-, gyufa- és gyümölcs- tartókat, szitákat, szűrőket, vizeskorsókat, ecet- és olajtartóállványokat, gyorsforralókat, teafo- zókat, teáskannákat stb.;

tiszta alumíniumból készült tárgyakat, még pedig: mindenféle csészéket, fazekakat, fede- leket, főzőedényeket, hamutartókat, ivóserle- geket, kanalakat, kádakat, medencéket, serpe- nyőket, tálakat, tányérokat, üstöket stb.;

vörösrézből és sárgarézből készült konyhafel- szerelési és hasonló tárgyak közül a különféle üstöket, lábasokat, tűzhelybe beépített vízme- legítőket, víztartókat, parázstartókat, fürdő- kályhákat, mozsarakat, mozsártörőket, gyertya- tartókat, vasalókat, fél kilogramnál nehezebb rézsúlyokat, bálcákat, habverőket, gyümölcs- főzőüstöket stb.;

öntárgyakból a korsókat, ürmértékeket, edé- nyeket, tányérokat, tálacákat, fedőket stb.

A nagyközönség már a legközelebbi napok- ban értesítést fog kapni, hogy kik a helybeli és környékbeli hivatalos hadifémbevéltők. A hatóságok az erre vonatkozó előterjesztésüket már megtették, a kijelölés is megtörtént, úgy hogy a vidéki hadifémbevéltők névjegyzékének nyilvánosságra való hozatala már csak néhány nap kérdése.

**A KISVÁROS**

**Asszonyom,**

páros vagy páratlan? Ez a súlyos kérdés fog- lalkoztatta napokon át a szenvedő emberisé- get, ezt a kínzó problémát vetette fel a szin- házi titkár nemes alakjában megjelenő Sors s a gyarló embernek erre, csak erre a kérdésre kellett válaszolnia: párosan bérel-e, avagy au contraire: páratlanul, csak azért is páratlanul! Ah, asszonyom, én tudom, mily nehéz az élet és sokszor gondolok Herkulesre, aki tudvalevő- leg ugyancsak ott állott a választaton, mialatt elméjében ő is ennek a kérdésnek közeli roko- nát hánytorgatta: páros legyen-e a bérlet, avagy páratlan? Ha már most meggondoljuk, hogy eme izmos férfunak is mily nehezére esett a választás, mit kívánhatunk egy gyöngé és tapasztalatlan: nőtől, aki elvégre mégsem

tudhatja, hol a boldogság mostanában s hogy a páros, esetleg a páratlan estén nem-e kerül egy derék, de egyszerű polgár, esetleg egy pórno mellé, mint Marie Antoinette, amikor a vér- padra indult? Adassék hála Thaliának, hogy a hullámok lecsendesedtek, vagy ha úgy tetszik: leültek, részint párosan, részint páratlanul.

Végre tehát ott esodálhattuk önt a színház- ban, mialatt a zenekar lány keringőkkel ostro- molta a szíveket s mialatt ön szép volt, akár- csak egy istennő, aki véletlenül egy eug-os pá- holyba tévedett. A színházi habitué, aki a be- járat előtti, némileg elrongyolt függöny mellett állt és elegáns mozdulattal illesztette gukkerét érdeklődő szeméhez, magába szitta az eléje táruló látványt, mint egy ritka Delacroix-képet s amikor (újra elegáns mozdulattal) a gukkert letette, látszott rajta, hogy egyest adott az ösz- szes hölgyeknek, miután önmagának az egyest már régen megadta. A színházi habitué egyéb- ként is önöket, drága hölgyeim, sokkal többre becsüli, mint magát Shakespeare mestert, aki- nek Rómeót csupáncsak Julia miatt tudja megbocsátani, s a színrekerülő darabban is a szereplő férfi-színészeket nem is látja, viszont látja, nézi, élvezi, szereti, sőt imádja a kiváló művésznőt, aki — ha vesszük — tulajdonké- pen csak érte van, él, táncol és hevül. A szin- házi habitué, ott, az enyészetnek szánt fűg- göny mellett, úgy állt, mint egy Napoleon, aki meghódította a világot s akinek tetszik a meg- hódított földszint és — nem bánom — még az első emelet is. Am diszkrétan megszólalt a csengő, a függöny, az új bordó függöny, széj- jelyült, a manteau d'Arlequin már rámosoly- gott barátomra, a habituére s barátom, a ha- bitué, elfoglalta trónját, összeráncolta a hom- lokát és boldog volt, mint egy mézre esett légy.

Mi többiek pedig, ugye ön is, asszonyom, feszült érdeklődéssel figyeltünk a színpadra, megismerkedtünk az idegenből jött színészek- kel és közben, kávéházi társaságunk részére, megalkottuk magunkban szigorú, de nem ke- gyetlen kritikánkat is. Tudom, hogy ön is ko- moly kritikának veti alá a színészeket és hány ember vesztette már el önnel szemben a játszmat, mert rossz színésznek bizonyult! Asszonyom, ha én az ön lelki portrait-jét merném lefesteni és művem a színpadra vinném: ön mellett a színpadon legalább is öt-hat férfit szellemi guilotine-val ki kellene végeznem, mert alkotásom csak úgy lenne hü és önhöz méltó. Nem esodálom tehát, ha az ön érdeklődése főleg művésznők és ke- vésbé a művészek felé irányul, hiszen a legtöbb asszonyban egy elsőrendű színésznő szendereg s a jó asszony holtig tanul. Amikor az a szendergő színésznő felébred és szere- pét végigjátssza, úgy Márkus Emilia eltörpül mellette, mint taifun mellett a zefir. Asszo- nyom, művésznöm, fogadja a kritikus őszinte hódolatát!

Szerencsére, önön kívül, a színészeknek is volt sikerük, sőt szomszédságomban egy egy- szerű, de becsületes férfiú arca minden fel- vonáson át úgy sugárzott az élvezettől, hogy szinte vakított; hü neje ezalatt harsogó és mély kacagással kíséerte végig az előadást, mint egy félrevert harang. Ők ketten a mű- vészet tetejét érték már el akkor, amikor mi még hanyagul a földszinten lebegtünk és itt valljuk be csöndes rezignációval: ők a bol- dogok, akik gyermekteg kedélyük rózaszinü üvegén keresztül szemlélik a művészetet, míg a mi gukkerunk alaposan elromlott. Asszonyom, ez egy hasonlat s lehet, hogy rossz, de higgye el nekem: a mi gukkerunk ennél sokkal rosszabb.

Nagyjában ekként számolhatok be önnek színházi impresszióimról, amelyek valamikor talán élénkebbek voltak, abban az elmúlt boldog időben, amikor még én is az öltözők táján röpültem mint, egy eltévedt, fiatal fecske. Akkor még felcsatolt kobozzal jártam a vidám tündérek között, de az élet elkobozta a kob- zomat. Adieu, Bohémia, pá, drága boldonsá- gok, mondtam ekkor kissé elfogódva s elin-

dultam a másik színpad felé, ahol valameny-nyien, kisebb-nagyobb művészettel, eljuttassuk kisdud játékaikat. Asszonyom, művésznő, fogadja újból hódolatomat!

— odi.

## SZINHÁZ, ZENE

### Heti műsor.

Okt. 22. *Hétfő*: (Páratlan 2.) Vengerkák. (A drámai személyzet bemutatója.)  
Okt. 23. *Kedd*: (Páros 2.) Vengerkák  
Okt. 24. *Szerda*: (Páratlan 3.) Urasági inas kerestetik.  
Okt. 25. *Csütörtök*: (Páros 3.) Urasági inas kerestetik.  
Okt. 26. *Péntek*: (Bérletszűnet 3.) Gólem.

Az előadások kezdete este fél 8 órakor.

A legénybucsu két előadása. Szombaton és vasárnap este Strausz Oszkár bájos zenéjű operetteje a „Legénybucsu” került színre, mind a két estén összevágó, jó előadásban. Ez alkalommal az operett-személyzet második része mutatkozott be a női főszerepben *Karácsonyi* Iliivel az élén. Karácsonyi Ili szépen énekel és kedvesen játszik a közönség rokonszenvesen fogadta. Ezúttal is szép sikere volt *Véghelyi* Izának, főleg a táncszámaival újrázták meg. A férfiak közül ki kell emelni *Tarnay* Bélát, szép hangú, jó megjelenésű színész, a játéka izlées. Egyik erőssége a társulatnak *Fodor* Andor, tehetséges burleszk-komikus és kitűnően táncol. Lőrinc kocsis szerepében határozottan nagy sikere volt. *Kemény* Lajos, aki ismert, jó hírű színész, szintén szombaton mutatkozott be nálunk először. Játéka finom, diszkrét humorral teli.

A kar hölgyei csinosak s talán éppen ezért valamivel kevesebb festék is elegendő volna.

## TŐZSDE

— Délutáni telefonjelentés. —

A hétfői magánforgalom nem mutatott egy-séges képet. A szombati kávéházi üzlet hihe-tetlen árfolyamemelkedést hozott létre, ame-lyek azonban vasárnap már nem tartottak.

A nemzetközi papirokban a Rima szilárd volt. A bankpapirok piaca tartott. Az ipari pa-pirok piacán a Lipták áresése keltett feltűnést.

Magyar Hitel 1347, Osztrák Hitel 960, Jel-zálog Bank 560, Magyar Bank 915, Fabank 1045, Lipták 395, Rima 1340, Államvasutak 1208.

A párdányi főszolgabírótól  
4291—1917. szám. 908—31

### Pályázati hirdetés.

A fényi községi írnok-végrehajtói állásra pá-lyázatot hirdetek.

Az állás évi 1000 korona fizetéssel és sza-bad lakással van javadalmazva.

Pályázati határidő 1917 október 28.

A választás idejét később fogom kitűzni.

Párdány, 1917. évi október hó 20-án.

Hertelendy, főszolgabíró.

A párdányi főszolgabírótól  
4290—1917. szám.

### Pályázati hirdetés.

A párdányi községi írnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állás 1000 korona évi fizetéssel van összekötve.

Pályázati határidő 1917 október 28.

A választás idejét később fogom kitűzni.

Párdány, 1917. évi október hó 20-án.

Hertelendy, főszolgabíró.

## Segédjegyző.

Kerestetik gyakorlattal bíró okleveles egyén, egyelőre helyettesítés útján betöltendő rend-szeresített segédjegyzői állásra.

Javadalmazás a helyettesítés tartamára napi 6 kor. és szorgalmához, megbízhatóságához képest mellékjövedelem.

Az állás azonnali elfoglalása kívánatos.

Bánlak, 1917 október 16-án.

905—3.2

Előjáróság.

## Lóhere-, lucerna- és muharmagot

veszek a legmagasabb áron.

909

Juliusz Lipót.

## Vendéglő

## bérbeadás.

Azonnal, vagy legkésőbb január 1-ére keresek egy megbízható szakképzett vendéglőst, kinek fele-sége képes egy elsőrendű konyhát vezetni. Az átvételhez leltár nem kell. A bérösszeg nagyon csekély, a fő, elsőrendű konyha és egy józan, derék, becsületes, szak-képzett egyén.

## Wagner Mátyás

Tor. Zichyfalva.

894

## Pezsgődugót

használt, nem műparafából, sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvétellel 120 K darabonként, használt palackdugót 22 K kg-ként. — Új dugókra csak minta el-lenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robiczek Adolf parafadugógyára  
Budapest, Nefelejts-utca 15.

## Helybeli beszerzési források.

### Biztosítási ügynökségek:

Fraas J. L. (Adria) Hunyadi-utca.  
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.  
Magy.-Francia bizt. társ. József fgg.-u.  
Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.

Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

### Borbély és fodrász:

Ikity Dusa, Hunyadi-utca.  
Telli Mihály, Pénzügyipalota.

### Jutorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

### Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

### Cipőkereskedők:

Kertész A., Iakoláépület.  
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

### Divatruhák:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.

Bukovics István, Hunyadi-utca.  
Mészai Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvtárolás:  
Schneider János, Aradai-utca

### Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

### Ékszerészek:

Mészai R. Övegye, Hunyadi-utca.  
Schwab Albert Hunyadi-utca.

### Fényképezés:

Kremser István, Gizella-part.

### Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.  
Kocsis B., Erzsébet-hídon túl, Ambrózy szappangár épületében.

### Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

### Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

### Gőzfűtés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.  
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

### Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenezei-utca.  
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

### Kávéház:

Bólyom György, Klub-kávéház.

### Kézmű-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.  
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.  
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.  
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

### Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.  
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

### Könyvtárolás:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

### Közművesek:

Hoff N. és társai.

### Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

### Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mórné, Hunyadi-u.

### Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

### Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

### Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

### Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

### Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

### Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

### Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.  
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.  
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

### Szeszgyár:

Lukács és Társas, Kültelek.  
Schwirllich Alajos, Aradai-utca

### Téglagyár:

Klein Bernát.

### Temetkezés intézet:

Bencze A. és Fia.

### Tűzfűtő-, épületfűtőkereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.  
Kurländer Imre, Aradai-ut 1.  
Kurländer Imre, Korona-utca.

### Urldivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

### Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.  
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.  
Daun Gyula, Hunyadi-utca.